

Média és nyelvhasználat

Előadó: Nemesi Attila László (PhD)
egyetemi docens

PPKE BTK, 2019/2020. I. félév

index

2019. 09. 09. vasárnap

BELFÖLD KÜLFÖLD GAZDASÁG TECH-TUDOMÁNY KULT SPORT VELEMÉNY VIDÉO FOTÓ 24 ÓRA

Egy fiatal borászt vertek halálra Badacsonyan

A helyiek szerint a badacsonyi éjszakában egyre több a baltá, már jó ideje benne volt a levegőben, hogy tragédia történik. Szombatra vevésükben meg is történt. Elsőre megérkezését szereztek a városba.

Szexuális erőszakkal vádolt afgán férfit keres a rendőrség

Az eset vasárnap hajnalban történt: egy V. kerületi gyónsterem mosdójában.

A tartalékos finnek ellen nincs vállalható vereség

Semmi váratlan nem húztak, és már ez is sok volt a magyar futballhalogéncoknak. Leekert nyögők most is, és persze azt, hogy csak mondjuk tanulni kell a vereségekből, időnk pedig kell volna a tanulásra.

NÉGYEN MEGHALTAK EGY BÁCS-KISKUN MEGYEI AUTÓBALESETBEN

Mottók

„Minden rossz mondat törött ablak, melyen át egy rossz gondolatra látni.”

Babits Mihály

„Ahogy a balettművészt nem lehet az utcai járókelők közül toborozni, ugyanúgy nem lenne szabad sem a közszolgálati, sem a kereskedelmi rádiókban, tévékben olyan hivatásos közreműködőknek teret adni, akik a köznapi és nem a professzionális nyelvhasználat szintjén állnak, mind szóhasználatukat, mind artikulációjukat tekintve.”

Kenesei István

A félév témakörei

- 1. A média nyelvhasználata mint kutatási tárgy. Hasonlóságok és különbségek a médiumok, a médiaműfajok és a médiaszemélyiségek nyelvezetében. A Közzolgálati Kódex nyelvhasználatra vonatkozó elvárásai**
- 2. Értékelvű (nyelvművelő) megközelítés: az igényes nyelvhasználat elvárása**
- 3. Műveltségbeli hiányosságok tükröződése a média nyelvhasználatában**
- 4. Ideológiai kritika: az „újbeszél” (newspeak) nyelv felé?**
- 5. A világháló nyelve: írott beszéltnyelviség, másodlagos szóbeliség, másodlagos írásbeliség – új beszéltnyelviség**
- 6. Megakadásjelenségek a beszédben. Megszólítások és beszédpartnerre utaló elemek a rádió- és tévéműsorokban**

A félév témakörei

---

7. **Néhány makacs nyelvi babona az újságírók, közszereplők megnyilatkozásaiban**
8. **Divatszavak, közhelyek, állandósult kifejezések**
9. **„A magyar médiamondat”. A vonatkozó névmások használatáról**
10. **Nyelvi bulvárosodás, tabloidizáció: természetes sokszínűség vagy káros minta?**
11. **A címadás jellegzetességei**
12. **Helyesírási buktatók. Az új (12.) szabályzat**
13. **„Tücsök és bogár”: nyelvi érdekességek napjaink médiaszövegeiben**

Kötelező olvasmányok

Nota bene!

1) Kemény Gábor (2010)

**A szintetikus és az analitikus kifejezésmód
érvényesülése újabb nyelvhasználatunkban.**

In: uő, *A nyelvtől a stílusig.*
Bp., Tinta, 150–170.

2) Nemesi Attila László (2014)

Nyelvi norma a közszolgálati médiában.

In: Lányi András – László Miklós (szerk.),
Se vele, se nélküle? Tanulmányok a médiáról.
Bp., Complex, 297–320.

Édes Anyanyelvünk

2010. ÁPRILIS

XXXII. ÉVF. 2. SZÁM

A 44. MAGYAR NYELV HETE
4 OLDALAS
IFJÚSÁGI MELLÉKLET

A TARTALOMBÓL:

Málnási Ferenc:
125 éve született
Kosztolányi Dezső

Nemesi Attila László:
Médiamustra

Balázs Géza:
Szlengszótárregény

Zimányi Árpád:
Fesztiválok földje

Elekfi László:
Szövegűség és/vagy
világos stílus?

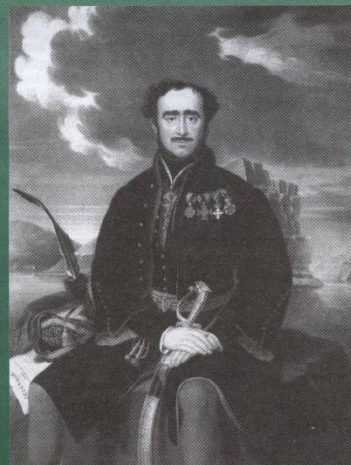
H. Varga Márta:
Kafetéria

Jakab István:
Nagykezdebetűsítés

Boksay Zoltán:
Ház, ház, házasság

Grétsy László:
Az európai helyesírások
kiskatéja

**És: hírek, események,
könyvek, nyelvi rejtvények**

Schoefft Ágoston:
Széchenyi István a Vaskapunál
(1836)

É
A

Nem mondd!

Vacsorázni készülnek a „celebek” (vagy kicsit elegánsabb, már-már tiszteletet parancsoló változatban: „celebritások”), így szórakoztatva a nagyjérdeműt. A műfaj neve: gasztroréalitás, azaz főzés valóságshow. Az egyik celeb – ő „megasztár” – pikáns kis ajándékot (piros női alsót) hoz az est háziasszonyának, egy nagyon sovány (akt)modell celebnek. Azt mondja a modell: „Jézusom, ezt nem mondom...” Pedig a megasztár nem is mondomt különösebben semmit, csak átadta a nem túl létező csomagot, s aztán zsebre dugta a kezét.

Érdekesek a társalgási divatfrázisok. (Meg az is, kik kapják fel és terjesztik őket.) A történetkezdő „Ne tud meg!”-et például körülbelül úgy kell érteni, hogy „Figyelj ide, érdekeset fogok mondani”. A „nem igazán” jelentése gyakran ironikus „nem”, míg az „az egy dolog”-é (többnyire kevésbé fölényes, nagyképzű attitűddel), hogy „az semmi, nem érdekes”. A „Nem mondom...” pedig a főnti megnyilatkozásban nagyjából annyit tesz: „Nahát!”, „Még ilyet!”, vagyis amolyan rásodálkozás az ajándéka. Nehéz is volt rá mit felelni. Azt ugyanis mégsem válaszolhatta a megasztár, hogy „De, mondom!”.

A hétköznapi beszélgetésekben így két éve tűnt föl nekem a „Nem mondom” nyelvi fordulat. Eleinte a partnerrel való érzelmi azonosulást kifejező énmegjelöléstől tórekvés véltém benne fölfedezni, majd egyre többször iróniát („Nem mondom...” – hiszen mindenki tudja). Mivel e két beszélői jelentés egymás mellett él, mindig elbizonytalanodom, ha hallom, éppen melyikre is gondoljak. Egyáltalán nem mindegy ugyanis, hogy érzelmileg megerősítenek vagy éppen fricskáznak. A Tisztelt Olvasó is így van vele? Nem mondja!

Kriszta, Kati

„Kriszta”, „Kati” és „Marsci” valamire nem szeretik a keresztnevek teljes, hivatalos formáját. Becézni kell őket. Igazán megszokhattam volna az elmúlt évek során, mégis nézőként, hallgatóként – főleg a közszolgálatban és a „komoly” műfajokban – valahogy még mindig berzenkedem ellen, hiszen kik is ők? Tóth Kriszta (MTV 1, *Híradozó*), Mátyus Katalin (Kossuth rádió, *Krónika*) és Borbás Mária (Hír TV: *Arckok a liftben, Értékmérés másoktól* stb.). Ilyen bizalmas viszonyban lennének velük? Tartozik az miránk, miért nem tetszik nekik az anyakönyvezett nevük? S ha nekünk történetesen úgy tetszik, ahogy nekik nem tetszik?

Meg aztán néhány szót az egyenlő bánásmódról: férfi kollégáik, teszem azt, (Nika), „Gyuri”, (Rábai), „Bali” és (Okovács), „Szilvi” megtehetnék-e ugyanezt? Ugye, milyen furcsa lenne, mondjuk, a képernyőn kiírva? Más a helyzet persze Komlós „Juci”-val, Kovács „Kati”-val vagy Gubás „Gabi”-val – ők művészek, nekik jól áll. Mint ahogy – egyéb okból: ez ugyanis a védjegyük a bulvárbán – „Norb”, „Zolee” vagy „Tilla” is elfogadhatók a maguk helyén. A közszolgálati „Galamb” (Galambos Péter, M1, *Kulturház*) ismét más eset, de őt az utóbbi időben nem láttam.

Átverés

Bár „A tévé ügyvédje” a műsor internetes oldalán közölte információ szerint bizonytalan időre lekerült a képernyőről, sokunk felülbe cseng még szlogenje: „Ne hagyják magukat becsapni, átverni, megkárósítani!”. El kell ismernem, igen hangzatos így, együtt ez a három rokon értelmű főnévi igenév: *becsapni, átverni, megkárósítani*. Kár, hogy az „átverni” a közszolgálati televíziózás nyelvi bulvárosodásának példája is egyben. Különbösen lassan azt vesszük észre, egészen bevett fogalmazás-sá válik – és nemcsak a bulvársajtó hírszövegeiben –, hogy „átverte”, „kirúgták”, „lenyúlta”, „betett neki”...

Miért, miért nem, szinte biztos voltam benne, hogy „A tévé ügyvédje” szlogenjét maga a műsorvezető, Just László találta ki. A fogyasztóvédelmi magazin ugyanis mindig a néző pártján állt: leleplezett, szembesített, tetemre hívott. A műsorvezetőre a szokomondó, igazságszótó, provokatív, lehengerlő fellépés, az ellenérvekkel szembeni kétkedő attitűd volt jellemző. Ehhez pedig stílusában valahogy illett a szememben az „átverni”. Mivel a denotatív jelentés síkján gyakorlatilag nincs különbség

a becsapni és az átverni között, észre-rú azt gondolunk, hogy a két kifejezés különböző nézői csoportokat igyekezett megszólítani: az utóbbi érzelmileg jobban bevon (konnotál), felidez hétköznapi élményeket, élethelyzeteket, tettere buzdít stb.

Hogy kiváncsiságot kielégítem, 2008 őszén írtam egy e-levelet a szerkesztőségnek. Hamar érkezett is kérdéseimre a válasz az MTV vezető szerkesztőjétől, Kállai Lajostól:

„1. A szlogent Just László találta ki egyedül, még a műsor indulásakor. Elmondta, kérdezte a véleményünket, mindenki azt mondta, hogy jó, hát maradt.

2. Azért használjuk a két azonos kifejezést, mert megfélemlünk szerint stílusértéke van.”

Stílusértéke persze minden nyelvi kifejezésnek van, ahogy stílusértéke is minden nézőnek. Ki-ki elődöntheti tehát, tetszik-e neki az „átverni” a köztelevízió egyik nagy nézettségű műsorának sokszor ismételt szlogenjében.

Jóban Rosszban

Ezerszázadik részéhez közeledik az egyik földi sugárzástú kereskedelmi tévécsatorna hazai gyártású szappanoperája – mire mostani műstrám eljut a Tisztelt Olvasóhoz, talán már azon is túl jár. Éppen ideje hát szóvá tenni, mielőtt a nézőközönség helyesírása végképp elbizonytalanodna, hogy a sorozat címe helyesen *Jóban-rosszban* lenne, nem pedig a nap mint nap látott *Jóban Rosszban*”, amit azt az alkotók (nem tudni, milyen megfontolásból) ránk erőltetik, s a műsorújságok persze szolgáiban átveszik. A hiba felütné a Wikipédia nevű internetes szabad enciklopédia cikkírójának is, aki külön kis keretben figyelmeztet: „Ezt a címet hivatalosan a fenti alakban írják. A magyar helyesírás szerint azonban az alábbi forma lenne a helyes: Jóban-rosszban”. Szóval „hivatalosan” *Jóban Rosszban*... Akkor bizonyára a korábbi főcímdal szövegét is így kell hivatalosan idéznem: „A melyben vagy fenn a csillagokban, együtt leszünk jóban Rosszban”. Mert, ugye, a „J” csak címkezdő volta miatt nagybetűs, a „Rossz” viszont lényegénél fogva... Kreatív nyelvi megoldásnak, azt hiszem, elég lett volna a szív alakú B betű a logóban.

Nagyítás

2009 decemberében új közéleti-kulturális hetilappal gazdaggott a honi sajtópaletta. A címe: *Nagyítás*. Az első nyilatkozatokról egy társadalmi, politikai kérdéseket is élesen foglalkozó, értékszemléletben konzervatív irodalmi folyóirattal képe bontakozik ki előtűnően, amely kimondva-kimondatlanul az *Élet és Irodalom* (ÉS) vetélytársa kíván lenni a kulturális lapok piacán.

De miért „Nagyítás”? – néztünk odahaza kérdőn egymásra, amint a hírt meghallottuk. A többek között Csoróti Sándor eszméi támogatását is élvező főszerkesztő, Csontos János beköszöntő vezércikkében elegáns magyarázatot ad Julio Cortázar azonos című regényére és Michelangelo Antonioni abból ölelet merítő, Arany Pálma-díjas (Cannes, 1967) filmklasszikusára hivatkozva. A film egy fényképezőről szól, aki egy nap véletlenül lefotózza a parkban egy jelenetet, s csak utóbb, a kép nagyításából derül ki számára, mit is vett lecsévégre. A „Nagyítás” tehát fényképezés-metaphora és irodalmi-filmes utalás. Szellemi rokona, a gondolata hu stilszerűen így üdvözlö az új orgánumban: „Hajrá, Nagyítás, gyűjtsd és szórd azt a fényt a te optikáddal!”.

Ez rendben is lenne. Csak hogy a *nagyítás* szónak van egy zavaró népnyelvi-irodalmi mellékjelentése, a ’tulzás’, ’nagyotmondás’. Ismerve a hazai értelmiségi erőteret, nem nehéz megjósolni, hogy a *Nagyítás* bírálói hamar felfedezik majd az élelőddé szójáték lehetőségét: „A *Nagyítás* már megint nagyít!”, azaz túloz, elrugaskozik a valóságtól. Cortázar ide, Antonioni oda – nem tartom emiatt túlzottnak a címválasztást. Igaz, ha a hetilap olyan színvonalas lesz, hogy nevérvé idő alatt fogalommal váljon, nemigen kell később féltetni a köz-helyes élelőddéstől. Kívánom, hogy így legyen, de azért a címet – biztos, ami biztos – hamar megváltoztatnám...

Alapfogalmak és alapkérdések

---

sajtónyelv – az újságírás nyelve

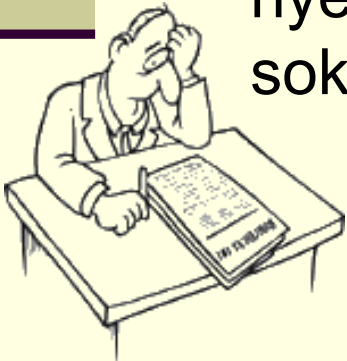
médianyelv – a média egészének (az összes médium összes beszéd- és szövegprodukciónak) nyelvezete

médianorma – a köznyelven alapuló, de a közvetlen kommunikációban használt köznyelvnél szándékosan gazdagabb, „művesebb” nyelvváltozat
(a köznyelvi és a művészi norma között)

Alapfogalmak és alapkérdések

- Miért érdekes a média nyelvhasználata a kutatás számára? (pl. mert „tükör” vagy minta)
- Különbözik-e a média nyelvhasználata a médián kívüli nyelvhasználatától? Van-e kitüntetett (felülreprezentált) nyelvváltozata a médiának?
- Mennyire egységes (egységesítő), ill. mennyire sokszínű a média és az egyes médiumok nyelvhasználata? Mennyire legyen egységes, ill. sokszínű a média nyelvhasználata?

Alapfogalmak és alapkérdések

- Milyen hatása(i) van(nak) a média nyelvhasználatának? Mennyire sarkall mintakövetésre?
- Milyen mintát, ill. mintákat közvetít az embereknek?
- Csak nyelvi mintákat, vagy a nyelvhasználaton keresztül viselkedésmintákat is?

Alapfogalmak és alapkérdések

Vannak-e elvárásaink a média nyelvhasználatát illetően?

- a) nincsenek: a sajtó- és a médianyelv olyan, amilyen, nem érdemes (nem demokratikus) beleszólni, ne szabjuk meg, milyen legyen, úgysem lehet különösebben befolyásolni

(szigorú deskriptív/általános nyelvészeti álláspont)

Miért vizsgáljuk? – Pusztán leíró céllal, hogy feltérképezzük a nyelvi jelenségeket. Adatforrás az elméleti kutatás számára.

- b) vannak: (i) a média nyelvhasználata legyen érthető és igényes: választékos, esztétikus, „hibátlan” (a standardnak megfelelő), stílusos stb.

(normatív/nyelvművelő nézet)

Miért vizsgáljuk? – Hogy megismerjük (deskripció), valamint feltárjuk a nyelvhasználati visszasságokat, felhívjuk rájuk a figyelmet, és ezáltal jobba tegyük, javítsuk a média nyelvhasználatát a fönti eszmény szerint (mert az minta az embereknek).

Alapfogalmak és alapkérdések

Vannak-e elvárásaink a média nyelvhasználatát illetően?

- c) vannak: (ii) a média nyelvhasználata legyen minél színesebb, demokratikusabb – jelenjenek benne meg a nyelvjárások és a szociolektusok (akár a szleng is), ne diszkrimináljanak társadalmi csoportokat a nyelvhasználat standardizálásával, egyes nyelvváltozatok „elnémításával” stb.

(szociolingvisztikai/társasnyelvészeti nézet)

Miért vizsgáljuk? – Hogy megismerjük (deskripció), valamint támogassuk a nyelvhasználati sokszínűséget, mutassuk fel a változatosságot mint értéket, lépünk fel a nyelvhasználat kisajátítása, a túlzott standardizálás ellen stb.

2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról

---

83. § (1) A közszolgálati médiaszolgáltatás célja:

- a) a társadalmi és kulturális értelemben átfogó médiaszolgáltatás nyújtása, amely a lehető legtöbb társadalmi réteghez és kulturálisan elkülönülő csoporthoz, illetve egyénhez kíván szólni,
- b) a nemzeti, a közösségi, az európai identitás, a kultúra és a magyar nyelv ápolása, gazdagítása,
- c) a nemzeti összetartozás és a társadalmi integráció elősegítése, illetve megerősítése, valamint a házasság intézményének és a család értékének tiszteletben tartása,
- e) nemzetiségek, vallási közösségek valamint egyéb közösségek médiával szemben támasztott igényeinek kielégítése, kultúrájának bemutatása, a nemzetiségek anyanyelvének ápolása,
- g) a határon túli magyarság kulturális igényeinek szolgálata, nemzeti önazonosságuk és anyanyelvük megőrzésének elősegítése, az anyaországgal való szellemi kapcsolattartásuk lehetővé tétele,

2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról

A KÖZSZOLGÁLATI KÓDEX ÉS A KÖZSZOLGÁLATI TESTÜLET A Közzolgálati Kódex

96. § A Kódexben egyebek mellett szabályozni lehet:

- a) a közzolgálati médiaszolgáltatás törvényi céljai elérésének eszközeit, módját,
- b) a pártoktól, politikai szervezetektől való függetlenség alapvető elveit,
- c) a hírek, időszerű politikai műsorok sokoldalúságának, tárgyilagosságának és kiegyensúlyozottságának, a vitatott kérdések ismertetésének, a vélemények, nézetek sokféleségének bemutatására vonatkozó elveket,
- d) az anyanyelvi kultúra ápolásának szempontjait,
- e) a magyarországi nemzetiségek kultúrája, élete bemutatása rendjének elveit,
- f) a kulturális, tudományos, világnézeti és vallási sokszínűség bemutatásának elveit,
- g) a kiskorúak védelmével kapcsolatos feladatok ellátásának elveit,
- h) a kereskedelmi közlemények közzétételére, a reklámtevékenységre, a műsorszámok támogatására vonatkozó etikai normák elveit

KÖZSZOLGÁLATI
KÓDEX

A MAGYAR NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
MÉDIASZOLGÁLTATÁS
ALAPDOKUMENTUMA

D) Az anyanyelvi kultúra ápolásának szempontjai

közszolgálati médiaszolgáltatók

- tudatában vannak annak, hogy a társadalom széles körét érintő szolgáltatásuk során meghatározó hatást gyakorolnak a hazai sajtó és média nyelvezetére, így a köznyelv alakulására, ennél fogva kiemelten fontos feladatuk a magyar nyelv ápolása,
- az anyanyelvi kultúra ápolása és terjesztése, a nyelvi hagyományok feltárása, megőrzése és megismertetése, nyelvhasználati és nyelvtani kérdések megvitatása, megvilágítása érdekében rendszeresen sugároznak nyelv-művelő műsorszámokat,
- munkatársai műsorszámaikban és híradásaikban törekszenek a magyar nyelv helyes használatára, igyekeznek kerülni az anyanyelvet rontó és szegényítő kifejezéseket, az indokolatlan rövidítéseket,
- törekednek az idegen kifejezések használatának lehetőségek szerinti elkerülésére, azok helyett a köznyelvben megjelenő magyar megfelelőik használatára. Ezért nemcsak a hibák, a magyartalan kifejezések és mondatszerkezetek elkerülésére törekszenek, hanem arra is, hogy választékosan, a magyar nyelv gazdagságát kihasználva, megfelelő hangsúlyozással és hanglejtéssel készüljenek a műsorszámok,
- műsorvezetői – mivel az anyanyelvi kultúra ápolásának leghatásosabb módja a személyes példamutatás – folyamatos nyelvi képzésen vesznek részt. A műsorvezetőként való szereplés előfeltétele az illetékes tanácsadó testületek által kiadott érvényes engedély (képernyőengedély, mikrofonengedély), és az anyanyelvi kultúra ápolásának érdekében kiemelt figyelmet fordítanak a hazai, valamint a határon túli magyar alkotók műveinek, magyar irodalmi alkotások bemutatására. A nyelvhasználat sokoldalúságának biztosítása kiterjed a magyarság történelmileg és területileg eltérően fejlődött nyelvhasználati szokásainak tiszteletére, megismertetésére, és ezzel együtt a nyelvi egység ápolására,
- műsorszámaikban értéként jelenítik meg a különböző magyar nyelvjárásokat, illetve tájnyelveket, használatukat nem korlátozzák. Önmagában ilyen nyelvjárási, tájnyelvi sajátosságok miatt a képernyős vagy műsorvezető munkatársai, illetve más szereplők nem szenvedhetnek hátrányt.

A korábbi képernyő- és mikrofonbizottság utóda:

A névadó:

Montágh Imre
logopédus, beszédtanár
(1935–1986)

Montágh Testület

**MONTÁGH
TESTÜLET**

A Médiatörvény a közszolgálati médiaszolgáltatók feladatává tette az anyanyelvi kultúra – mint a társadalom megkülönböztetett hatású információközvetítő eszköze – ápolását. A közszolgálati médiaszolgáltatók kiemelt feladata, hogy kulturális értékeket teremtsenek, egyúttal őrködjenek a meglévő értékek felett, különös hangsúlyt fektetve az anyanyelvi, illetve viselkedéskultúra ápolására.

A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) ennek érdekében létrehozta a Montágh Testületet, melynek célja, hogy a közmédia csatornáin kizárólag olyan műsorvezetők, riporterek, hírolvasók, narrátorok és tudósítók szerepeljenek, akik alkalmasságukkal és felkészültségükkel megfelelnek a közszolgálati televíziózás és rádiózás magas minőség követelményeinek.

A Montágh Testület az MTVA vezérigazgatójának felügyelete alatt működő tanácsadó, véleményező javaslattevő és ellenőrző testület. Működését a Közszolgálati Médiaakadémia Alapítvány biztosítja.

A Testület felépítése:

Ulbrichné Vadász Ágnes – elnök
Dunai Anita – stylist
Gulyás István – műsorvezető
Hámori Tamás – vezető operatőr
Korbuly Péter – bemondó
Novotny Zoltán – rádióriporter
Sófalvi-Kiss Csaba – vezető rendező

Kapcsolat:

montagh.testulet@mtva.hu

Nyelvművelés régen...

<https://www.youtube.com/watch?v=CQGiM6IAM60>

és ma...

<https://www.mediaklikk.hu/musor/tetten-ert-szavak/>

Jellegzetes médiaszövegek

Nálunk nagyobb
senki sem bukott

Senki sem érti, miért, de be voltak szarva, így látták a magyar vívóválogatotat a szakemberek.

(index.hu, 2008. augusztus 17.)

Jellegzetes médiaszövegek

Comment:com Kovács Kálmán kivitte az Eb-re Svájcot, sőt meglepetésnek várja. A tévében elemezte a ki sem jutott csapat esélyét.

Riberyt túlfűtik, aztán túlhűtik 🔄

Az ukránok már nem fosnak, a svédeknek nem tetszik Kijev, rasszista makogás a holland edzésen.

Rendbejöttek az ukrán gyomrok

Ukrajna

jún. 7. 23:41

Meggyógyultak az ukrán válogatott tagjai, akik kedden még erős gyomorfájdalmakra panaszkodtak. Oleg Blohin szövetségi kapitány kijelentette: minden játékos egészségesen várja a svédek elleni, hétfői találkozót. A társházigazda ukrán csapat tíz tagja kedden lett rosszul, de az, hogy mi okozta a panaszukat, nem derült ki. A szakmai stáb is értetlenül állt a történetek előtt. (MTI)

Jellegzetes médiaszövegek

Zsarukra célzott

Puskával célzott zsarukra Kalocsa külterületén egy ember. Nem lőtték szitává, mert a figyelmeztetést követően eldobta a csúzlit, és megadta magát. A járőrt amúgy éppen a puskás ember miatt riasztották Kalocsán. Azt állította egy telefonos bejelentő az ügyeletesnek, valaki fegyverrel lőtt be az ablakán.

A sötétben guruló rendőrautó aztán megtalálta a puskást. A fénycsóvába került ember nem sokat kecmecelt: vállához emelte a fegyvert, és célzott a zsaruk felé. Ám eldőrdült a figyelmeztető lövés. A fegyveres ugyan elhajította a csövest, viszont a bilincselésnek ellenállt, miközben egy hosszú kés is kikerült a zsebéből.

Mai Nap, 1999. augusztus 6.

Jellegzetes médiaszövegek

- [Bu] – Nos, kérem szépen, egy hölgy és egy úr verseng a betű pingponuban.
Kíváncsian várjuk, hogy melyikük az ügyesebb, és melyikük az okosabb. Szevasz,
Judit, Vácról!
- [Ju] – Sziasztok!
- [B1] – Szia!
- [Gu] – Sziasz!
- [Bu] – Judit, volt felénk egy beugró kérdés: ország 'B' betűvel?
- [Ju] – Bolívia!
- [Bu] – Jól van, jól van, csak ugye, tegnapi egy kicsit visszaemlékeztünk, amikor
nem sikerült. Az ellenfeled György Szerencsről, szia, Gyuri!
- [Gy] – Jó reggelt, szerbusztok!
- [B1] – Szia!
- ...

/az egyik kereskedelmi rádióból, 2001. augusztus 7./

Médiaszemélyiségek nyelvezete

<https://www.youtube.com/watch?v=Y1uJ6ZMBy4E>

pöszesség, selypesség

Médiaszemélyiségek nyelvezete

<https://www.youtube.com/watch?v=dOGj-8pSCSk>

selypesség

Médiaszemélyiségek nyelvezete

<https://www.youtube.com/watch?v=ayypRknyrHQ>

pöszesség, selypesség

Médiaszemélyiségek nyelvezete

---

https://www.youtube.com/watch?v=j9AKMF-fM_Y

raccsolás

Médiaszemélyiségek nyelvezete

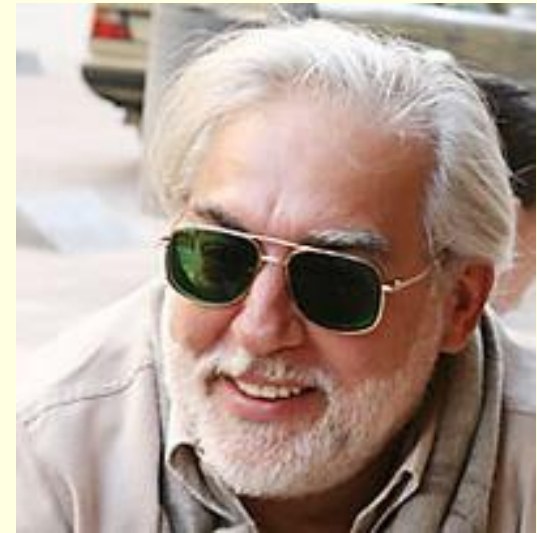
<https://www.youtube.com/watch?v=3CfwgLhE4dU>

Az első magyar kormányzóvivő (1986–87)...

raccsolás

Médiaszemélyiségek nyelvezete

<https://www.youtube.com/watch?v=0XMCLGxYnKU>

orrhangzós beszéd,
„szuszogás”

Médiaszemélyiségek nyelvezete

orrhangzós beszéd

<https://www.youtube.com/watch?v=zjiAQAtN310>

Médiaszemélyiségek nyelvezete

---

túlartikulálás (pl. *r-ek*)

<https://www.youtube.com/watch?v=MUeSTSygBF4>

Médiaszemélyiségek nyelvezete

nyelvjárási (palóc)
kiejtés

<https://www.youtube.com/watch?v=elu7J2FQJYU>

Médiaszemélyiségek nyelvezete

<https://www.youtube.com/watch?v=sssCVkexhMo>

„éneklő” hanglejtés,
vminek „köszönhetően”
(negatív jelentésben is)

Médiaszemélyiségek nyelvezete

<http://www.youtube.com/watch?v=x2hVEXAs8L8>

47:17, 48:01

betűjtés

Médiaszemélyiségek nyelvezete

általános tegeződés

Médiaszemélyiségek nyelvezete

általános tegeződés (a közmédia kvízműsorában is)

Médiaszemélyiségek nyelvezete

„könyörgöm” (vö. *könyörgök*), affektálás, flegma, nagyképű hanglejtés

Médiaszemélyiségek nyelvezete

---

az intellektuális és vulgáris nyelvváltozatok szándékos keverése,
szóátvételi-szóátadási nehézségek

Akikre büszkék vagyunk...

Fogalmazzuk át!

Nagypapa lett Maradona

MADRID. Fiút szült egy madridi kórházban Diego Maradona, az argentin

Giannina és Diego Maradona

válogatott szövetségi kapitányának Giannina nevű lánya. A 48 éves futball-legenda unokáját Benjaminnak nevezték el. A

Nagypapa lett Maradona

Fiút szült egy madridi kórházban Diego Maradonának, az argentin válogatott szövetségi kapitányának a lánya, Giannina.

Vagy:

Fiút szült egy madridi kórházban Giannina Maradona, az egykori futballsztár, Diego Maradona lánya. A 48 éves Diego Maradona jelenleg az argentin válogatott szövetségi kapitánya. Unokájának a Benjamin nevet adták.